

Seletuskiri

Tamsalu Vallavolikogu määruse eelnõu „Tapa valla põhimäärus“ juurde

Vabariigi Valitsuse 29.12.2016. a määrusega nr 17 „Tamsalu valla ja Tapa valla osas haldusterritoriaalse korralduse ja Vabariigi Valitsuse 3. aprilli 1995. a määruse nr 159 „Eesti territooriumi haldusüksuste nimekirja kinnitamine“ muutmise“ on kinnitatud Tamsalu valla ja Tapa valla ühinemise teel uue haldusüksuse, Tapa valla moodustamine 2017. aasta oktoobris toimuva vallavolikogu valimistulemuste väljakuulutamise päeval.

Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 14¹ lõike 4² kohaselt kehtestab haldusterritoriaalse korralduse muutmise tulemusena moodustunud kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu valla põhimääruse kuue kuu jooksul volikogu valimiste tulemuste väljakuulutamise päevast arvates ning uue põhimääruse kehtestamiseni lähtutakse ühinemislepingus kokkulepitud ühinenud kohaliku omavalitsuse üksuse põhimäärusest.

Tamsalu vald ja Tapa vald on 12.12.2016.a kinnitanud ühinemislepingu, mille punkti 5.2 kohaselt tegutseb ühinemise teel moodustunud uus omavalitsusüksus põhimääruse kehtestamiseni põhimääruse alusel, mille kinnitavad lepinguosaliste volikogud enne ühinemist.

Määrus kehtestatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 8 ja § 22 lõike 1 punkti 9 ja eeltoodu alusel.

KOKS § 8 lg 1 kohaselt sätestatakse valla põhimääruses:

- 1) volikogu esimehe ja aseesimehe või aseesimeeste valimise kord, volikogu komisjonide moodustamise kord, õigused ja kohustused ning volikogu komisjonide esimeeste ja aseesimeeste valimise kord;
- 2) valitsuse moodustamise kord, vallavanema või linnapea valimise kord, valitsuse pädevus
- 3) valla või linna sümbolid ja nende kasutamise kord;
- 4) valla või linna ametiasutuste moodustamise kord;
- 5) valla või linna arengukava, eelarvestrateegia ja eelarve koostamise ja muutmise ning finantsjuhtimise üldised põhimõtted;
- 6) valla või linna õigusaktide vastuvõtmise, avalikustamise ja jõustumise täpsem kord.

KOKS § 8 lg 2 sätestab, et valla või linna põhimäärus kehtestatakse volikogu määrusega ning see võib sisaldada lisaks käesoleva paragrahvi 1. lõikes sätestatule ka muid valla või linna tegevust reguleerivaid sätteid.

KOKS § 22 lg 1 loetleb volikogu ainupädevusse kuuluvad küsimused, sh p 9 valla või linna põhimääruse kinnitamine, muutmise ja kehtetuks tunnistamine ja p 23 valla või linna esindamise korra kehtestamine; § 35 lg 1 kohaselt võib vald või linn teenuste osutamiseks asutada valla või linna ametiasutuse hallatavaid asutusi, mis ei ole juriidilised isikud. Vald või linn võib olla osanik või

aktsionär äriühingus, samuti asutada sihtasutusi ja olla mittetulundusühingu liige, arvestades kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduses esitatud tingimusi. Valla või linna eraõiguslikes isikutes osalemise ning kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse täitmise korraldamise tingimused ja korra kehtestab valla- või linnavolikogu.

Esimene peatükk – Üldsätted (§ 1-2)

1. Põhimääruse § 1 sätestab valla põhimääruse reguleerimisala. See teeb põhimääruse sellega tutvujale ülevaatlikumaks.

Tapa valla põhimääruses sätestatakse:

- 1) valla sümbolid ja nende kasutamise kord;
- 2) volikogu moodustamine ja esimese istungi kokkukutsumine;
- 3) volikogu esimehe ja aseesimehe valimise kord ning volikogu esimehe pädevus;
- 4) volikogu liikme õigused ja kohustused;
- 5) volikogu fraktsiooni moodustamine ja fraktsiooni õigused;
- 6) volikogu komisjonide moodustamise kord, õigused ja kohustused;
- 7) volikogu töökord;
- 8) vallavanema valimise kord, vallavanema pädevus,
- 9) valitsuse moodustamise kord ja valitsuse pädevus;
- 10) vallavalitsuse komisjonide moodustamise kord, õigused ja kohustused;
- 11) valla õigusaktide algatamise, menetlemise, jõustumise kord;
- 12) valla asutuste moodustamise kord;
- 13) valla arengukava, eelarvestrateegia ja eelarve koostamise ning finantsjuhtimise üldised põhimõtted;
- 14) valla kogukondlikud piirkonnad ning aleviku- ja külavanemate valimise kord;
- 15) valla esindamise kord.

2. Põhimääruse struktuur on muudetud võrreldes kehtiva määrusega rohkem liigendatuks, mis peaks lihtsustama vajaliku regulatsiooni leidmist. Riigi Teatajas on võimalik kuvada nt ainult sisukord ning nii jõuda kiiremini otsitud sätte juurde.

Põhimäärus koosneb 11. peatükist, millest osa jagunevad jagudeks ja neist omakorda osad jaotisteks:

1. ptk Üldsätted

2. ptk Valla sümbolid

1. jagu Üldsätted

2. jagu Tapa valla lipp

3. jagu Tapa valla vapp

3. ptk Vallavolikogu

1. jagu Volikogu moodustamine ja esimese istungi kokkukutsumine

2. jagu Volikogu esimees ja aseesimees

3. jagu Volikogu liige ja asendusliige

4. jagu Volikogu fraktsioon

- 5. jagu Volikogu komisjonid
- 6. jagu Volikogu töökord
- 4. ptk vallavanem ja vallavalitsus
 - 1. jagu Vallavanem
 - 2. jagu Vallavalitsuse moodustamine ja volituste aeg
 - 3. jagu Vallavalitsuse pädevus ja töökord
 - 4. jagu Vallavalitsuse komisjonid
- 5. ptk Valla õigusaktid
- 6. ptk Valla asutused
- 7. ptk Arengukava ja eelarvestrateegia, finantsjuhtimine
- 8. ptk Finantsjuhtimise üldised põhimõtted
- 9. ptk Kogukondlikud piirkonnad, aleviku- ja külavanemad
- 10. ptk Valla esindamine
- 11. ptk Rakendussätted

Teine peatükk – Valla sümbolid

Teine peatükk (§ 3-5) käsitleb valla sümboolikat. Põhimääruse eelnõu koostamise ajal ei olnud uue sümboolika leidmiseks väljakuulutatud konkurss veel lõppenud, mistõttu § 3 täiendatakse lipu ja vapi kirjeldusega pärast konkursi lõppemist. Sümboolika kasutamise korras ei ole võrreldes kehtivate põhimäärustega olulisi muudatusi tehtud.

Tamsalu valla kehtiva põhimääruse 2. peatükis käsitletakse valla sümbolite juures ka valla tunnustusavaldusi, lisaks on eraldi määrusena võetud vastu Tamsalu valla tunnustusavalduste andmise kord. Käesolevas põhimääruses tunnustamist ei reguleerita.

Kolmas peatükk – Vallavolikogu (§ 6-34)

Kolmanda peatüki 1. jagu (§ 6-7) käsitleb vallavolikogu moodustamist ning volikogu uue koosseisu esimest istungit kui erandlikku menetlust kuni volikogu esimehe valimiseni (§ 7). Teine jagu (§ 8-11) - volikogu esimehe valimise protseduur on sätestatud §-s 8 koos viitega põhimääruse §-le 33, mis käsitleb isikuvalimisi ning laieneb ka volikogu esimehe valimise protseduurile.

§ 10 kirjeldab volikogu esimehe ja aseesimehe pädevust ja tööülesandeid. Lisandunud on nt volikogu esimehe õigus anda välja käskkirju volikogu sisemise töö korraldamiseks. Volikogu aseesimehe ülesandeks on esimehe abistamine istungite ettevalmistamisel ja vajadusel esimehe asendamine.

3. peatüki 3. jagu (§ 12) käsitleb volikogu liikme ja asendusliikmega seonduvat. Volikogu liikme volituste algamist, peatumist ja taastumist põhimääruses ei sätestata, sest see regulatsioon tuleneb KOKSi §-dest 17-20¹ ja volitusnormi kohalikule omavalitsusele ei sisalda. Reguleeritud on volikogu liikme õigused ja kohustused, mida seni kehtivates põhimäärustes ei ole.

4. jagu (§ 13-15) käsitleb volikogu fraktsiooni. Kehtivas Tamsalu põhimääruses fraktsioonide moodustamist ette nähtud ei ole. Fraktsiooni mõistet ei ole ka KOKSis. Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse 5.peatükis on sätestatud fraktsiooni moodustamine, registreerimine ja muudatuste tegemine fraktsiooni koosseisus.

Põhimääruse eelnõu § 13 lg 1 kohaselt võivad fraktsiooni moodustada ja sellesse peavad kuuluma vähemalt kolm sama erakonna või valimisliidu nimekirjast valitud volikogu liiget. Sama erakonna või valimisliidu kandidaatide nimekirjast valitud volikogu liikmed võivad moodustada ainult ühe fraktsiooni.

Fraktsiooni õigused on sätestatud põhimääruse §-s 15.

Volikogu komisjonid

5. jagu (§ 16-24) reguleerib volikogu komisjonide tegevust. Seadusest tulenevalt on kohustuslik moodustada revisjonikomisjon. Põhimääruse eelnõu kohaselt on teine nõ kohustuslik komisjon eelarve- ja arengukomisjon. Millised komisjonid veel moodustatakse, otsustab volikogu uus koosseis.

Komisjoni esimees ja aseesimees peavad endiselt olema volikogu liikmed, kuid nende valimise kord muutub alates 16.10.2017 järgmiselt:

KOKS § 47 lg 1¹: Komisjoni esimees ja aseesimees või aseesimehed valitakse üheaegselt salajasel hääletusel. Volikogu liikmel on üks hääl.

Lg 1²: Komisjoni esimeheks saab kõige rohkem hääli kogunud kandidaat. Komisjoni aseesimeheks saab häältearvult teiseks jäänud kandidaat. Kui komisjonile valitakse mitu aseesimeest, saavad aseesimeesteks nii mitu häältearvult enim hääli kogunud kandidaadile järgnenud kandidaati, kui mitu aseesimeest valiti.

Lg 1³: Volikogu komisjoni koosseisu kujundamisel arvestatakse erakondade ja valimisliitude esindajate osakaalu volikogus.

Komisjonide töö kohta esitatavale aruandele määratakse kindel tähtaeg – 1.veebruar (§ 20 lg 2). Praegu on kehtivates põhimäärustes aruandluskohustus sätestatud (Tamsalu PM - § 26, Tapa PM - § 19), kuid tähtaega määramata, sõnastuses „ vähemalt üks kord aastas“, mis ei taga piisavat kontrolli komisjonide tegevuse üle.

Juhtivkomisjon mõistena on uus (§ 21). Kehtiv Tapa valla põhimäärus küll kasutab seda mõistet (§ 15 lg 3, § 17 jt), kuid selle sisu on avamata. Juhtivkomisjon on volikogu esimehe poolt volikogu komisjonide hulgast määratud komisjon, kellel on õigusakti eelnõu menetlemisel juhtivroll. Teised komisjonid ja volikogu liikmed esitavad oma ettepanekud juhtivkomisjonile.

Komisjoni koosolek on üldjuhul kinnine, mis tähendab, et sellel osalevad komisjoni liikmed ja komisjoni esimehe kutsel koosolekul osalema kutsutud isikud (nt valitsuse liikmed, ametnikud, külavanemad jt). Muudatuse põhjuseks on see, et komisjoni koosolekul toimub küsimuste sisuline arutelu, erinevalt volikogu istungist, kus toimub küsimuste kohta ettevalmistatud eelnõude üle otsustamine. Komisjon ei saa anda õigusakte, vaid komisjoni poolt läbi vaadatud materjalid peab kinnitama volikogu või valitsus. Komisjoni võib kutsuda arutatavate teemadega seotud inimesi.

Koosoleku kinnine vorm võimaldab arutelu viia läbi vabalt, ilma kartuseta, et mõnda lõpuni läbi kaalumata avaldust võib hiljem kasutada selle tegija vastu.¹

Eelnõu §-22 lõigetes 9-13 on sätestatud võimalus viia komisjoni koosolek erandjuhtudel läbi elektroonses vormis, e-koosolekuna. Erandiks võib olla ettenägematu ja kiiret otsustamist vajav küsimus, kooskõlastus, seisukoha andmine vms.

Volikogu töökord

6. jaos (§ 25-34) on reguleeritud volikogu töökord –§-s 25 istungi kokkukutsumine, §-s 26 istungil osalevate volikogu liikmete fikseerimine, §-s 27 päevakorra kinnitamine ja muutmine. Viimane tähendab päevakorra eelnõus märgitud küsimuse väljaarvamist või küsimuste järjekorra muutmist. Päevakorra eelnõu täiendamine ei ole võimalik. Päevakorraliselt käsitletakse § 27 lg 5 kohaselt volikogu liikmete poolt eelnõude üleandmist, kirjalike küsimuste üleandmist valitsusele ja valitsuse liikmetele ning vaba sõnavõtu korras esitatavaid avaldusi ja teateid; samuti vallavanema informatsiooni ja avaldusi ning istungi kodukorda puudutavaid küsimusi, protseduurilisi küsimusi ja proteste protseduurireeglite rikkumise kohta. Volikogu liikme vaba sõnavõtt on täpsemalt sätestatud §-s 28: see tähendab enne istungi päevakorra kinnitamist toimuvat avalduste ja teadete esitamist või avaldamist, milleks tuleb enne istungit registreeruda. Vabaks sõnavõtuks on aega kuni 5 minutit ning sõnavõtu järel arutelu ei toimu.

Volikogu istungi salvestamise protseduur on sätestatud §-s 30. Kuna ühinevas vallas võetakse kasutusele infosüsteem VOLIS (www.volis.ee), siis toimub istungi salvestamine selle kaudu. Kui keegi (volikogu liige või keegi muu istungil osaleja) soovib istungit salvestada, peab ta sellest eelnevalt volikogu teavitama, samuti informeerima salvestamise eesmärgist ja salvestise kasutamisest. Volikogu võib salvestamise ka keelata, kui päevakorrapunkti aruteluga seotud andmete avalikustamine on seadusega keelatud, istung või selle osa on kuulutatud kinniseks või kui salvestamise lubatavuse üle otsustatakse hääletamise teel ning salvestamise keelamise poolt hääletab vähemalt kaks korda rohkem liikmeid kui vastu.

Arutelus ei ole võrreldes kehtivate põhimäärustega olulisi muudatusi tehtud (§ 31): ettekandeks on aega kuni 15 minutit, kaasettekandeks kuni 10 minutit. Küsimusi ettekande kohta võib esitada kuni 3. Sõnavõtuks on aega kuni 5 minutit ning igas päevakorrapunktis võib iga istungil osaleja võtta sõna 1 kord. Märkused ja repliigid – aega on kuni 2 minutit ja igas päevakorrapunktis võib neid ühe isiku poolt esitada kuni 3. Ettekandjal ja kaasettekandjal on õigus kuni 3-minutilisele lõppsõnale.

Küsimuste hääletamist käsitleb eelnõu § 32. Volikogu ainupädevusse kuuluvaid küsimusi otsustatakse hääletamise teel. Ainupädevuses olevad küsimused on loetletud KOKS § 22 lõikes 1. Muudes küsimustes hääletatakse juhul, kui vähemalt üks volikogu liige seda nõuab. Otsustused tehakse poolthääle enamusega – s.t et istungil osalevatest volikogu liikmetest peab otsuse vastuvõtmiseks olema poolthääli rohkem kui vastuhääli. Näiteks on 17-st volikogu liikmest kohal 12, kellest otsuse vastuvõtmise poolt hääletab 5 liiget, vastu 7. Otsus ei ole sellisel juhul vastu võetud, sest vastu hääletas rohkem liikmeid. Kui näiteks otsuse poolt hääletab 4 liiget, vastu 2 ja ülejäänud liikmed on erapooletud, on otsus ikkagi vastu võetud, sest poolthääli oli rohkem kui vastu.

KOKS § 45 lg 5 loetleb juhud, millal on otsuse vastuvõtmiseks vajalik volikogu koosseisu häälteenamus: need on KOKS § 22 lõike 1 punktides 2, 4, 6–9, 10¹, 14, 15, 18, 24, 25¹ ja 27¹ ning põhiseaduslikkuse järelevalve kohtumenetluse seaduse §-s 7 ettenähtud küsimused. Eeltoodud näite kohaselt on 17-liikmelise volikogu puhul otsuse vastuvõtmiseks vajalik vähemalt 9 poolthäält. Kuigi volikogu istungi puhul ei ole kvooruminõuet sätestatud, siis

¹ J. Ginter. Volikogu liikme käsiraamat 2005, lk 54.

volikogu koosseisu hääletenamust nõudvate küsimuste üle otsustamisel on vajalik volikogu liikmete kohalolek vähemalt 50% +1.

Hääletamine on avalik, v.a isikuvalimised, mis on salajased. Volikogu liige võib taotleda nimelist hääletamist, st et protokollis kantaks tema hääletamine nimeliselt (Ants Kask hääletas poolt / hääletas vastu / oli erapooletu).

Eelnõu § 32 lg 6 sätestab reeglid juhaks, kui õigusakti vastuvõtmiseks on esitatud mitu eelnõud või kui eelnõusse esitatud parandus- või muudatusettepanekud. Sellisel juhul otsustatakse kõigepealt parandus- või muudatusettepanekute üle – need pannakse eraldi hääletamisele ja vastuvõetuks loetakse ettepanek, mis saab rohkem poolt- kui vastuhääli. Kui ühe sätte kohta on esitatud mitu muudatusettepanekut, hääletatakse muudatused nende esitamise järjekorras. Kui ettepanek saab võrdselt poolt- ja vastuhääli, korraldatakse arutelu ning seejärel toimub kordushääletus. Kui tulemus on samasugune, siis sellel istungil küsimuse arutelu peatatakse ja jätkatakse seda järgmisel istungil.

Eelnõu § 33 käsitleb isikuvalimiste läbiviimist. Isikuvalimised on salajased. Valimised viib läbi hääletugemiskomisjon. Valimistulemused kuulutab välja komisjon ning tulemused kinnitatakse volikogu otsusega.

Eelnõu § 34 käsitleb volikogu istungi protokollis. Protokollimist korraldab vallakantselei. Protokollis kantakse istungi toimumise aeg ja koht, osavõtjate nimed, kinnitatud päevakord, arutlusel olnud küsimused, nende kohta esitatud ettepanekud ja otsused ettepanekute arvestamise või mitteamvestamise kohta, hääletustulemused, kui küsimus otsustati hääletamise teel, viited vastuvõetud õigusaktidele, ning otsustajate ja küsimuste algatajate ning sõnaõigusega isikute eriarvamused ja märkused volikogu liikmete istungile saabumise (hilinemise) ja lahkumise kohta (enne istungi lõppemist või ärakäimine).

Neljas peatükk - Vallavanem ja vallavalitsus

4. peatükk (§ 35-59) reguleerib vallavanema ametisse nimetamist ja staatust, vallavalitsuse moodustamist, vallavalitsuse töökorda ja vallavalitsuse komisjonide moodustamist ning koosneb 4 jaost: 1. jagu vallavanem, 2. jagu vallavalitsuse moodustamine ja volituste aeg, 3. jagu vallavalitsuse pädevus ja töökord, 4. jagu vallavalitsuse komisjonid. Võrreldes seni kehtivate Tapa ja Tamsalu põhimäärustega on regulatsioon põhjalikum ja struktureeritum.

, § 35 kuni § 42

1. jagu vallavanem

§35 annab üldsätted vallavanema volitustele, nõuded vallavanema kandidaadile. Tuues välja osaliselt KOKS § 48² sätestatu ja täiendades nõudeid kandidaadi isikuomadustele lähtudes KOKS § 49 lg 4[□].

§ 36 sätestatakse vallavanema valimiskord viitega põhimääruse § 33. Isikuvalimiste kord on reguleeritud nimetatud paragrahvis. Kogu põhimääruse mõistes toimuvad isikuvalimised ühtsetel alustel, ei ole vajalik eraldi iga kord vastava regulatsiooni lahti kirjutamine.

§-d 37, 38 sätestavad vallavanema volitused ja pädevuse. Paragrahvides on koondatud KOKS erinevatest §-des ja teistest õigusaktidest tulenevad vallavanema volitused ja pädevus.

§-d 39- 42 on reguleerivad vallavanema kui teenistuja õigusi. Vallavanem ei tööta töölepingu alusel ja ei ole nimetatud ametisse ametnikuna. Tema tööalaste suhete regulatsiooni alused on toodud KOKSis ja ATS-s. KOKS § 49 annab volikogule volituse vallavanema tasustamise, hüvitiste, asendamise ja lähetuse regulatsiooni kehtestamiseks ning tema puhkuse kestvuse.

Erinevus kehtivate põhimäärusega on vallavanema teenistuselähetusse saatmise korral (§ 40). Tapa valla põhimääruse kohaselt vormistas vallavanema lähetuse vallavalitsus. Tamsalu valla puhul volikogu. Uue põhimääruse projektis on toodud, et vallavanema välislähetuse, mille kestus on pikem kui viis tööpäeva, otsustab volikogu. Teistel juhtudel vallavalitsus. Vallavanem peab oma lähetustest ka volikogu esimeest informeerima.

§ 41, vallavanema asendamine on eelnevalt kehtinud põhimäärustest erisus, et asendaja määrab volikogu vallavalitsuse koosseisu kinnitamisel. Mõlema äraolekul asendab vallavanemat kõige pikema vallavalitsuse liikmestaažiga kohalolev vallavalitsuse liige. Seni kehtivates põhimäärustes on toodud, et vallavanemat asendab abivallavanem. Tapa valla põhimääruse kohaselt mõlema äraolekul vallavanema käskkirjaga määratud isik.

2. jagu, vallavalitsuse moodustamine ja volituste aeg, § 43, 44

§ 43 lg 2 täpsustab üle vallavalitsuse kinnitamise vallavanema vahetumisel.

§ 44 sätestab vallavalitsuse struktuuri ja liikmete arvu kinnitamise, volituste algusaja ja kestvuse.

3. jagu vallavalitsuse pädevus ja töökord, § 45 – 53

Jagu hõlmab vallavalitsuse pädevuse, liikmete volitused, õigused ja kohustused.

§ 47 lg 3 on uue sättena toodud sisse, et vallavalitsuse liikmel on õigus saada oma kirjalikule küsimusele ametiasutuse teenistujatelt ja hallatavate asutuste juhtidelt vastused 10 tööpäeva jooksul küsimuse esitamisest arvates.

§-d 48, 49 reguleerivad vallavalitsuse liikme teenistuselähetusse suunamise ja tasustamise. Tasu või hüvitamise määramine on volikogu pädevuses. Volitused regulatsiooni kehtestamiseks tulenevad KOKS-i §-st 49.

§-des 50 ja 51 on toodud välja tähtajad vallavalitsuse istungi kokkukutsumiseks, teiste isikute kaasamise istungile, istungi materjalide kättesaadavaks tegemine. Samuti istungi läbiviimise kord.

§ 52 Sätestab vallavalitsuse protokollide koostamise alused, sh protokollide märgitavad andmed. Erinevusena kehtivast on täpsustatud protokollide vormistamise tähtaega. Seni kehtiva Tapa valla põhimääruse kohaselt vormistatakse protokoll nelja päeva jooksul, Tamsalu valla põhimääruses seitsme päeva jooksul. Nüüd on toodud sisse tööpäeva mõiste ja tähtaeg hiljemalt 5 tööpäeva jooksul. Lisatud on ka, et protokollide avalikustamine toimub valla dokumendiregistri kaudu.

§ 53 on senise regulatsiooniga täiesti uus säte. Välja on toodud võimalused ja regulatsioon e- istungi läbiviimiseks ning vormistamiseks.

4. jagu vallavalitsuse komisjonid, § 54 – 59

Oluliselt on täpsustatud vallavalitsuse komisjonide kohta käivat regulatsiooni. Seni kehtivas Tapa valla põhimääruses on vallavalitsuse komisjon nimetatud ainult ühe paragrahviga, mis annab võimaluse komisjonide moodustamiseks ning volituse vallavalitsusele komisjonide koosseisude ja põhimääruse kinnitamiseks. Tamsalu valla põhimääruses vallavalitsuse komisjonide kohta käiv regulatsioon puudub.

Uus regulatsioon toob põhjalikult välja komisjonide moodustamise, komisjonide ja liikmete volituste kestuse, liikmete õigused ja kohustused ning komisjoni koosoleku läbiviimise korra.

Komisjoni liikme tagasiastumise regulatsioonis on kasutatud analoogiat volikogu liikme tagasiastumise korraga. Analoogiat volikogu komisjonidega on kasutatud komisjoni liikme väljaarvamiseks tema mitteosalemisel komisjoni kolmel järjestikusel koosolekul.

§ 57 lg 2 sätestab üheselt komisjoni liikme kohustuse hoida talle teatavaks saanud riigi- ja ärisaladust, teiste inimeste perekonna- ja eraellu puutuvaid andmeid ning muud konfidentsiaalsena saadud informatsiooni. Komisjoni liikmeid peab teabe konfidentsiaalsusest ning saladuse hoidmise nõuetest teavitama komisjoni esimees.

Viies peatükk - Valla õigusaktid

5. peatüki (§ 60-66) on koondatud vallavolikogu määruste ja otsuste ning vallavalitsuse määruste ja korralduste menetlus alates õigusaktide algatamise õigusest (§ 61) kuni õigusaktide järelevalve regulatsioonini.

Peatükk reguleerib õigusaktide ja muudatusettepanekute menetlust istungitel. Eelnõude menetlemise alused on samased nii vallavalitsusele kui volikogule.

Volikogu istungile eelnev eelnõude menetlus on reguleeritud põhimääruse §-s 21 ja muudatusettepanekute hääletamine on viitega §-le 32.

Kuues peatükk - Valla asutused

6. peatükk (§ 67-69) sätestab valla ametiasutuse ja hallatavate asutuste tegutsemise alused ja staatuse. Toodud on ka õigused valla sümboolika kasutamiseks, eelarve regulatsioon, põhimääruste ja töötajate koosseisude kinnitamise kord. Ametiasutuse ehk vallavalitsuse teenistuskohdade koosseisu ja palgajuhendi kinnitamine on volikogu pädevus, hallatavate asutuste puhul kinnitab töötajate koosseisu vallavalitsus.

Seitsmes peatükk - Arengukava ja eelarvestrateegia

7. peatükk (§ 70-72) käsitleb arengukava ja eelarvestrateegiat kui omavahel seotud dokumente. Tapa valla põhimääruses on nad ka praegu ühes peatükis, Tamsalu valla põhimääruses on eelarvestrateegia käsitletud koos majanduse, eelarve ja finantsjuhtimisega. Projektis on välja toodud arengukava ja eelarvestrateegia mõisted. § 70 lg 2 sätestab, et arengukava osa on Tapa valla eelarvestrateegia. Samas on eelarvestrateegia § 71 lg 1 kohaselt arengukavaga seotud iseseisev dokument. § 72 sätestab nende koostamise, menetlemise, vastuvõtmise ning avalikustamise üldise korra. Nimetatud paragrahvi lõike 1 kohaselt kehtestab volikogu arengukava ja eelarvestrateegia koostamise ja muutmise korra.

Kaheksas peatükk - Finantsjuhtimise üldised põhimõtted § 73

Nagu ütleb ka 8. peatüki pealkiri kajastab peatükk omavalitsuse finantsjuhtimise üldiseid põhimõtteid. Erinevalt varem kehtinud regulatsioonist kehtestab volikogu põhimääruse § 73 lg 4 kohaselt eraldi dokumendi, Tapa valla finantsjuhtimise korra, milles sätestatakse eelarve ja lisaeelarve liigendamine, koostamine, menetlemine, vastuvõtmine, avalikustamine ja täitmine ning eelarve aruandlus.

Üheksas peatükk - Kogukondlikud piirkonnad, aleviku- ja külavanemad § 75-76

9. peatüki § 75 lg sätestab Tapa valla kogukondlikud piirkonnad. Vastavalt ühinemislepingu punktile 1.1.5 on neid 9. Paragrahvi lõiked 2- 4 annavad alused piirkondlike esindajate valimisteks, alused esindatuseks volikogu alalistes komisjonides. Piirkondlike esindajate valimine toimud piirkonna elanike vabatahtlikul, nende poolisel algatusel. Vajadusel korraldab vastavad koosolekud vallavalitsus.

KOKS-i § 58 annab võimaluse aleviku- ja külavanema ning linnapea statuudi kehtestamiseks. Arvestades, et uue valla koosseisu jääb lisaks küladele ka üks alevik ja kaks linna, on kohane sellise võimaluse sätestamine ka põhimääruses.

Kümnes peatükk - Valla esindamine

10. peatükis (§ 77-81) on erinevalt Tapa valla ja Tamsalu valla varasemast regulatsioonist toodud põhjalikult välja Tapa valla omavalitsusorganite, asutuste ja isikute pädevus esindada Tapa valda kui avalik-õiguslikku juriidilist isikut suhetes juriidiliste ja füüsiliste isikutega nii Eesti Vabariigis kui välismaal. Kehtivates põhimääruses oli antud teema käsitletud väga üldsõnaliselt ja minimaalselt. Peamiselt volikogu esimehe ja vallavanema pädevuse ja volituste sätestamise juures. Lisaks regulatsioonile esindusõiguse määramisel avaliku halduse ülesannete täitmisel ja tsiviilõiguslikes suhetes, on toodud eraldi välja ka kohtus esindamise korraldamine ning esindamine ametikohtumistel, ametlikel läbirääkimistel ja avalikel üritustel.

Üheteistkümnes peatükk - Rakendussätted

Viimane, 11. peatükk (§ 82-84) on rakendussätted.

§ 82 sätestab põhimääruse vastuvõtmise ja muutmise korra. Põhimääruse vastuvõtmine ja muutmine on volikogu ainupädevus ja vastuvõtmine nõuab koosseisu häälteenamust. Erinevusena Tapa valla ja Tamsalu valla seni kehtiva põhimääruse menetluse regulatsiooniga on toodud sisse, et vaheaeg iga järgneva arutelu vahel peab olema vähemalt 5 tööpäeva. Juhul, kui põhimääruse muutmisevajadus tuleneb seadusest, võib käsitleda põhimäärust ühel arutelul.

Määruse vastuvõtmisel tuleb tunnistada kehtetuks seni kehtinud Tapa valla ja Tamsalu valla põhimäärused. Välja on toodud rakendussäte põhimääruste alusel välja antud õigusaktide kehtivuse kohta kuni uute vastavate õigusaktide kehtestamiseni.

Seletuskirja koostasid

Piret Treial
Tapa vallasekretär

Margit Halop
Tamsalu vallasekretär